

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

1 Charakteristika školy

Jsme základní školou s právní subjektivitou ve střediskové obci Ptení. Škola sídlí na úpatí Drahanské vrchoviny asi 13 km od okresního města Prostějova. Dojíždějí sem žáci z několika okolních obcí. Škola je organizátorem kulturních akcí v rámci různých tradic a výročí.

Klima školního prostředí

Na kvalitu vzdělání a výchovu žáků má značný vliv to, jestli žáci do školy chodí rádi, těší se do ní nebo jestli se v ní dobře cítí. Klima školy v sobě zahrnuje více složek, např. možnost obrátit se v případě potřeby o pomoc na učitele a mít důvěru ve férové jednání nebo mít ve škole kamarády.

Chování a výchova

Funkce školy nespočívá pouze v získávání znalostí či dovedností, ale také v osvojování správného a slušného chování. Zejména ve schopnostech: dodržovat pravidla či respektovat autoritu, mít zdravé sebevědomí a sebekritický pohled nebo v umění vycházet s lidmi.

Vnější vztahy

Další významnou složkou školy jsou vnější vztahy. To znamená, jak škola komunikuje navenek, a to hlavně s rodiči. V této oblasti se může projevit zejména to, jak se k rodičům chovají učitelé, jak jsou informováni o dění ve škole.

2 Cíle

Primární cílové skupiny Žáci:

1. Mladší školní věk
2. Starší školní věk

Další cílové skupiny

Rodiče
Pedagogičtí pracovníci

Definování hlavního cíle školní preventivní strategie a rozpracování dílčích kroků, které k tomuto cíli směřují:

Škola v rámci své gesce za oblast primární prevence usiluje v dlouhodobém horizontu o vytvoření a nastolení bezpečného prostředí, tj. prostředí, v němž vedení školy, třídní učitelé, metodik prevence, výchovný poradce, učitelé, naplňují kritéria daná touto strategií.

a) dlouhodobé cíle:

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu, udržovat harmonickou rovnováhu tělesného, duševního i sociálního blaha,
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel,
- vést žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti,
- vést žáky k obraně proti manipulaci, učit je způsoby odmítání,
- vychovávat žáky ke správným hodnotám, k občanské a právní odpovědnosti,
- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě (zaměřit se na činnostní učení s využitím v praxi),
- podpora záměru vybudování standardního školního hřiště.

b) střednědobé cíle:

- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti rizikového chování,
- rozvoj osobnosti žáků se všemi dovednostmi a schopnostmi, rozpoznat krizové chování a krizové situace, umět vhodně reagovat,
- vzdělávání pedagogů v oblasti prevence,
- vybírat efektivní programy primární prevence,
- podpora vlastních aktivit žáků,
- zavádět do výuky efektivní metody výuky,
- volba povolání se zaměřením na zvyšování podílu technických profesí na trhu.

c) Krátkodobé cíle:

- naplňovat Minimální preventivní program školy pro daný školní rok,
- vyhledat projevy možného výskytu rizikového chování, snažit se včas reagovat na vzniklé situace,
- umět vyhledat a poskytnout pomoc,
- spolupracovat s rodiči a s dalšími institucemi,
- udržet ve škole zdravé sociální prostředí,
- zefektivnit organizaci třídnických hodin,
- práce s ICT technologiemi a upozornění na možná rizika,
- začleňování etické výchovy v rámci preventivních aktivit školy,

3 Preventivní tým

Ve škole pracuje preventivní tým, který výsledky práce v této oblasti průběžně vyhodnocuje. Tento tým zároveň působí jako výchovná komise. Zjištěné negativní jevy jsou systémově, bezodkladně a vhodným způsobem řešeny. Tým tvoří ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, výchovná poradkyně, školní preventista a příslušný třídní učitel. Snažíme se, aby se na řešení problémů aktivně podíleli rodiče.

4 Metody a formy výuky

Projektové vyučování

Minimální preventivní program podporuje projektové vyučování, které rozvíjí rozumovou, dovednostní, postojovou, hodnotovou a volní složku osobnosti. Na škole mají dlouholetou tradici projekty, které u žáků podporují snahu udělat něco pro druhého, udělat mu radost a sám mít z toho dobrý pocit. Ať je to organizace Dětských dnů, Mikulášské besídky, školního divadelního představení či Pasování prvňáků. Do projektů se snažíme zapojit i rodiče. Tyto projekty se staly součástí tradic školy.

Metody zážitkové pedagogiky, aktivizační metody

K navození příznivé atmosféry pro přijímání nových informací a uvědomění si jejich významu pro praktický život, využíváme metod běžných v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, řešení problémové situace, analýzu chyb, besedy.

Zařazení etické výchovy do školního vzdělávacího programu

Koncepce Etické výchovy jako doplňujícího vzdělávací oboru je zařazena do oboru Výchova k občanství a Výchova ke zdraví.

Etická výchova je založena na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků, především na základě zážitkové metody a je praktickým pedagogicko-psychologickým nástrojem, jak u žáků rozvíjet základní sociální dovednosti.

Přínos etické výchovy jako jedné z nejúčinnějších možností, jak předcházet rizikovým projevům chování je neoddiskutovatelný. Vždyť cílem předmětu je vychovávat člověka ve zralou osobnost, která si je vědoma vlastní identity. Etická výchova vede žáka k toleranci, úctě k sobě i k ostatním, rozvíjí empatii, asertivitu i zdravé sebevědomí. Vede žáky ke zdravému životnímu stylu, zdravému vztahu k ostatním i k sobě samému.

5 Specifická primární prevence - výstupy

Specifická primární prevence je přímo zaměřena na rizikové projevy chování.

1. - 3. ročník

- žáci dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu - mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. - 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezuující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích

- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokážou komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

6 Nespecifická primární prevence - volnočasové aktivity

V rámci nespecifické primární prevence, do které se řadí veškeré aktivity umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů, pohybových a sportovních aktivit, prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času škola nabízí nejrůznější kroužky. Žáci zde rozvíjejí pohybové schopnosti a dovednosti. Zdokonalují manuální zručnost, trpělivost, pečlivost. Pracují s netradičními materiály a využívají rozmanité techniky. Učí se spolupracovat v týmu prostřednictvím dělby práce a zodpovědnosti za společné dílo. Jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu a k osvojování pozitivního sociálního chování.